

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

Ημερομηνία: Αθήνα, 31 Ιουλίου 2023

πρωτ: 138

ΘΕΜΑ: Εσφαλμένες και παράνομες πρακτικές φορέων του δημοσίου ως προς τις κρατικές δημοσιεύσεις στον περιφερειακό τύπο

Ως γνωστόν η υποχρεωτική καταχώριση των δημοσιεύσεων των φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα στον περιφερειακό τύπο, έχει παραταθεί μέχρι τέλους του τρέχοντος έτους (31/12/23). Με βάση τις δεσμεύσεις τόσο της κυβέρνησης όσο και όλου του πολιτικού συστήματος αναμένεται η μονιμοποίησή τους για αόριστο χρονικό διάστημα ή έστω η παράταση της ισχύος της υπάρχουσας ρύθμισης για ορισμένο χρόνο.

Όμως ανεξάρτητα από την όποια σχετική εξέλιξη, πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα από την Πολιτεία, κάποια φαινόμενα εσφαλμένων ή και ευθέως παράνομων πρακτικών που φαίνεται να ακολουθούν το τελευταίο διάστημα ολοένα και περισσότεροι δημόσιοι φορείς σε σχέση ακριβώς με τις υποχρεωτικές αυτές δημοσιεύσεις.

Η πρώτη εξ αυτών αφορά την εσφαλμένη ερμηνεία του ν5005/22 ως προς την τιμολόγηση των δημοσιεύσεων και η δεύτερη αφορά την παράνομη αναζήτηση μέσω διαγωνισμών ή άλλων διαδικασιών χαμηλότερης τιμής δημοσίευσης από αυτήν που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις.

Συγκεκριμένα:

Α. Τιμολόγηση δημοσιεύσεων. Εσφαλμένη ερμηνεία Ν5005/22.

Το πρόβλημα αυτό έχει δημιουργηθεί εξ αιτίας του γεγονότος ότι αρκετοί φορείς του δημοσίου διαφόρων κατηγοριών (περιφέρειες, δήμοι, πανεπιστήμια κ.λπ.) υπολαμβάνουν εσφαλμένα ότι επειδή μετά την ψήφιση του νέου νόμου 5005/22, η εξόφληση των τιμολογίων των δημοσιεύσεων γίνεται σε κάθε περίπτωση από την αναθέτουσα αρχή πρέπει και να τιμολογείται «με τιμή δημοσίου» και όχι «με τιμή αναδόχου»!

Αναφέρονται προφανώς στη διάταξη της παρ.2 του άρθρου 26 του Ν5005/22 με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 4 του ν3548/07 και προστέθηκε σε αυτό παρ. 4 η οποία ορίζει ότι «4. Οι δαπάνες δημοσίευσης της διακήρυξης, καταβάλλονται από τον φορέα που έδωσε την εντολή καταχώρισης στην εφημερίδα, εντός των προθεσμιών του άρθρου 69Ζ του ν. 4270/2014 (Α' 143). Σε περίπτωση ανακήρυξης αναδόχου της δημοσιευόμενης διαδικασίας, οι ως άνω δαπάνες παρακρατούνται από τον φορέα και αφαιρούνται από το τίμημα που οφείλει στον ανάδοχο για το σχετικό έργο ή προμήθεια.».

Όμως είναι προφανές ότι η διάταξη αυτή είναι αμιγώς διαδικαστική και αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στον χρόνο και στον τρόπο εξόφλησης των σχετικών τιμολογίων και σε καμιά περίπτωση δεν αφορά και δεν επηρεάζει την τιμή της δημοσίευσης αυτή καθαυτή η οποία παγίως εδώ και πολλά χρόνια καθορίζεται από την γνωστή ΚΥΑ 2/82452/0020/12-11-2008 (ΦΕΚ 2441/Β'/2-12-2008).

Μάλιστα η διάταξη αυτή περιελήφθη στον Ν5005/22 μετά από επίμονα αιτήματα των Ενώσεων του περιφερειακού τύπου, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο των υπερβολικών καθυστερήσεων

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

στην εξόφληση των σχετικών τιμολογίων που παρατηρείται σε πάρα πολλές περιπτώσεις, όπως άλλωστε αναφέρεται και στην σχετική Εισηγητική Έκθεση και φυσικά ο σκοπός του νομοθέτη δεν ήταν να καταργήσει την τιμολόγηση των δημοσιεύσεων με την «τιμή αναδόχου» γιατί αν αυτό επιθυμούσε θα το εξέφραζε σαφώς!

Αυτό άλλωστε προκύπτει ευθέως και από την ίδια τη διατύπωση του νόμου που ορίζει ότι όταν υπάρχει ανάδοχος ο φορέας θα παρακρατήσει τις δαπάνες δημοσίευσης από αυτόν με την τιμή αυτονοήτως με την οποία ο ανάδοχος θα επιβαρυνόταν αν ήταν ο ίδιος υποχρεωμένος να εξοφλήσει το σχετικό τιμολόγιο. Δηλαδή ο φορέας «μεσολαβεί» ουσιαστικά μεταξύ εφημερίδας και αναδόχου και καταβάλλει τις δαπάνες για λογαριασμό του τελευταίου από τον οποίο και θα εισπράξει το σχετικό τίμημα, πράγμα που σημαίνει ότι για τη δημοσίευση δεν θα επιβαρυνθεί τελικά ο προϋπολογισμός του φορέα ώστε να υπάρξει η σχετική τιμολόγηση με τιμή δημοσίου, αλλά ο ανάδοχος με την ανάλογη φυσικά τιμολόγηση.

Το καθοριστικό στοιχείο δηλαδή για να βρούμε με ποια τιμή θα χρεώσουμε την καταχώριση δεν είναι το «πότε» και από «ποιόν» θα εξοφληθεί αυτή αλλά το ποιος τελικά θα επιβαρυνθεί!

Η διάταξη έχει τεθεί για να διευκολύνει τις εφημερίδες που καταχωρούν κρατικές δημοσιεύσεις και όχι να τις επιβαρύνει με την μείωση ενός σταθερού επί δεκαετίες εσόδου τους ούτε βέβαια για να απαλλάξει ή να ελαφρύνει τους αναδόχους των σχετικών έργων, προμηθειών, υπηρεσιών κ.λπ. από μια βασική τους υποχρέωση!

Η κατάσταση έχει περιπλεχθεί με την παρέμβαση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το οποίο με την υπ. αριθμ. 85456/2-6-23 Παροχή Απόψεων επί τεθέντος ερωτήματος, γνωμοδοτεί υπέρ της εσφαλμένης ερμηνείας της σχετικής διάταξης θεωρώντας ότι η τιμολόγηση των δημοσιεύσεων πρέπει να γίνει με «τιμή δημοσίου».

Εξηγήσαμε ήδη δεν είναι ορθή η ερμηνεία του ΓΛΚ. Πρώτον γιατί προσκρούει στην αληθή πρόθεση του νομοθέτη που δεν ήταν να «τραυματίσει» τον περιφερειακό τύπο μειώνοντας αισθητά ένα σταθερό επί δεκαετίες πόρο του (γιατί αν το επεδίωκε θα το καθιστούσε σαφές, ενδεχομένως αντικαθιστώντας τον με κάποιον άλλον) αλλά αντίθετα να τον ενισχύσει, μειώνοντας τις παρατηρούμενες καθυστερήσεις στην εξόφληση των τιμολογίων των δημοσιεύσεων, ανταποκρινόμενος έτσι σε ένα πάγιο αίτημα του κλάδου. Επίσης η ερμηνεία αυτή προσκρούει και στην κοινή λογική γιατί έτσι καταργείται πλήρως «η τιμή αναδόχου» κάτι που επίσης και προφανώς δεν είναι στις προθέσεις του νόμου!

Τι πρέπει να γίνει: Εφόσον το όλο πρόβλημα έχει δημιουργηθεί από την εσφαλμένη ερμηνεία μιας νομοθετικής διάταξης, μόνος αρμόδιος να το επιλύσει είναι ο εισηγητής της σχετικής διάταξης, δηλαδή ο αρμόδιος Υπουργός ο οποίος μπορεί και πρέπει να προχωρήσει στην αυθεντική ερμηνεία της. Αυτό φυσικά μπορεί να γίνει είτε με διοικητικό τρόπο (εγκύκλιος προς τους φορείς του δημοσίου που καταχωρούν δημοσιεύσεις, επαφή με το ΓΛΚ, ώστε να αναθεωρήσει την εσφαλμένη γνώμη του ή οποιονδήποτε άλλο τρόπο επιλέξει) είτε με νομοθετική παρέμβαση δηλαδή με μια τροπολογία που θα αποτυπώνει την αληθή βούληση του νομοθέτη και θα ξεκαθαρίζει οριστικά το ζήτημα.

Βεβαίως κατά τη γνώμη του ΣΗΠΕ οριστική λύση στο όλο πρόβλημα μπορεί να δώσει και η κατάργηση αυτής της διαχρονικής ανωμαλίας με τις διπλές τιμές «δημοσίου – αναδόχου» και την ενοποίηση της σχετικής τιμολόγησης σε μια τιμή, δηλαδή την «τιμή αναδόχου». Αυτό μπορεί να γίνει εύκολα και άμεσα με την έκδοση μιας απλής ΚΥΑ που θα τροποποιεί την ισχύουσα του 2008!

Β. Παράνομες δημοπρασίες για αναζήτηση χαμηλότερης τιμής δημοσίευσης

Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται έξαρση του φαινομένου διάφοροι φορείς του δημοσίου να προβαίνουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες για την αναζήτηση από εφημερίδες, χαμηλότερης τιμής από την προβλεπόμενη από τη σχετική ΚΥΑ προκειμένου να αναθέσουν τις δημοσιεύσεις στις οποίες υποχρεούνται κατά τη διάρκεια της χρονιάς ή άλλης χρονικής περιόδου!

Πρόκειται για διαδικασία η οποία βρίσκεται εντελώς εκτός του ισχύοντος νομικού πλαισίου που ρυθμίζει το καθεστώς των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, όπως αυτό προσδιορίζεται κατά βάση από τον Ν3548/07, ο οποίος επιδιώκει εξ ορισμού να θέσει κανόνες στο πεδίο των κρατικών δημοσιεύσεων ώστε αυτές να εντάσσονται σ' ένα πλαίσιο διαφάνειας, νομιμότητας και τήρησης των αρχών της χρηστής διοίκησης.

Για το λόγο αυτό έχουν θεσπιστεί σαφείς και δεσμευτικοί κανόνες που δεν καταλείπουν περιθώριο οποιασδήποτε μορφής συναλλαγής ή διαπραγμάτευσης μεταξύ δημόσιων αρχών και εφημερίδων και όλα προσδιορίζονται από τον ίδιο το νόμο!

Αυτό το δεσμευτικό πλαίσιο αφορά κατ' αρχήν και κυρίως την τιμολόγηση αυτών των δημοσιεύσεων η οποία δεν καθορίζεται ελεύθερα και κατόπιν διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών αλλά απολύτως δεσμευτικά με βάση το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν3548/07 σύμφωνα με το οποίο «Όλες οι ανωτέρω δημοσιεύσεις καταχωρίζονται με αμοιβή, η οποία καθορίζεται εκάστοτε κατά διατίμηση χιλιοστομέτρου με κοινή απόφαση του Υπουργού στον οποίο ανατίθενται εκάστοτε οι αρμοδιότητες Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε. και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Με την ίδια απόφαση καθορίζονται: α) η επιτρεπόμενη έκταση τίτλων, υπότιτλων και του τίτλου του φορέα ή της επιχείρησης ή του οργανισμού που εξέδωσε το υπό δημοσίευση κείμενο και β) το επιτρεπόμενο μέγεθος των τυπογραφικών στοιχείων».

Με βάση τη διάταξη αυτή έχει εκδοθεί και ισχύει η προαναφερθείσα στην προηγούμενη περίπτωση, υπ. αριθμ. 2/82452/0020/12-11-08 Κ.Υ.Α των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, με την οποία καθορίζεται επακριβώς η τιμή αυτών των δημοσιεύσεων, ο χώρος που πρέπει να καταλαμβάνουν κλπ.

Η σαφής βούληση μάλιστα του νομοθέτη να μην αφήσει κανένα περιθώριο «διαπραγματεύσεων» και «συμφωνιών» που αποτελούν τον προθάλαμο της διαπλοκής και των αθέμιτων συναλλαγών μεταξύ δημόσιων αρχών και τύπου, προκύπτει και από άλλες διατάξεις του Ν3548/07.

Η πρώτη είναι η διάταξη του άρθρου 3 που επιβάλλει την προβλεπόμενη άλλωστε και από το άρθρο 13 παρ. 4 του Ν2328/95, ίση κατανομή των δημοσιεύσεων μεταξύ όλων των εφημερίδων που έχουν το σχετικό δικαίωμα. Αυτή είναι μια απόλυτη αρχή που διέπει το καθεστώς των υποχρεωτικών κρατικών δημοσιεύσεων, για την παραβίαση της οποίας μάλιστα έχουν υπάρξει και καταδίκες επικεφαλής φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα για παράβαση καθήκοντος!

Είναι προφανές ότι αν ήταν επιτρεπτή η διαφορετική τιμολόγηση, με βάση προσφορές που τυχόν θα υποβληθούν σε έναν παράνομο διαγωνισμό, η θεμελιώδης αυτή διάταξη δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί αφού αυτομάτως θα ετίθετο θέμα απιστίας σε βάρος των δημόσιων φορέων που δεν θα έδιναν όλες τις

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Σισίνη 31, 1^{ος} ορ., Αθήνα, ΤΚ. 11528

Τηλ: 210.8254399 Φαξ: 210.8254398, sepe@otenet.gr, www.regionalpress.gr

δημοσιεύσεις τους στις εφημερίδες με το χαμηλότερο κόστος δημοσίευσης, σε ένα είδος απολύτως απαγορευμένου από το νόμο «άτυπου μειοδοτικού διαγωνισμού». Πρόκειται για προφανές νομικό και λογικό αδιέξοδο στο οποίο οδηγεί η διενέργεια ενός τέτοιου «διαγωνισμού» που θα οδηγήσει οπωσδήποτε είτε σε απιστία είτε σε παράβαση καθήκοντος!

Άλλη σχετική διάταξη που οδηγεί στο ίδιο συμπέρασμα, είναι η διάταξη του άρθρου 4 παρ.1 του Ν3548/07 που απαγορεύει τη χρήση διαφημιστικών γραφείων ή άλλων ενδιαμέσων για τις καταχωρίσεις αυτές ακριβώς για να απαγορεύσει την ελεύθερη διαπραγμάτευση της τιμής καταχώρισης.

Επομένως, με βάση τα προαναφερθέντα, προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι καμιά διαδικασία διαγωνισμού, διαπραγμάτευσης κ.λπ. με υποβολής προσφορών ή άλλη μορφή, δεν είναι νόμιμη και η τιμολόγηση των σχετικών δημοσιεύσεων πρέπει να γίνει αυστηρά με τα όσα με απόλυτη ακρίβεια και «με διατίμηση χιλιοστομέτρου», ορίζει η υπ. αριθμ. 2/82452/0020/12-11-08 Κ.Υ.Α των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών.

Τι πρέπει να γίνει: και στο ζήτημα αυτό η ευθύνη ανήκει στην Πολιτεία. Εδώ μάλιστα τα πράγματα είναι ευκολότερα καθώς δεν απαιτείται νομοθετική παρέμβαση εφόσον οι διατάξεις είναι σαφείς. Αρκεί μια διευκρινιστική εγκύκλιος από το αρμόδιο για τα ΜΜΕ Υπουργείο ή από τη Γενική Γραμματεία ενημέρωσης και Επικοινωνίας, με την οποία θα διευκρινίζεται το πρακτέον.

Το παρόν Υπόμνημα κοινοποιείται προς όλα τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες προκειμένου να λάβουν γνώση αλλά και για τις κατά νόμο και κατά λόγο αρμοδιότητας, ενέργειές τους.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

Γιώργος Μιχαλόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας

Γιάννης Κουτσολιόντος